رسانه و دیپلماسی شماره ۲۴

مسابقاتی برای دیپلماسی فرهنگی

محمد ولوی
بین‌الملل

در روزهای اخیر شبکه سه سیما، برای اولین‌بار به برگزاری مسابقاتی که در دنیا به Got Talent معروف شده، اقدام کرده است. بنا بر آمار، ۵۷ کشور در دنیا این سبک رقابت را به‌طور مستمر برگزار می‌کنند و ایران نیز با فصل اول برنامه #عصر_جدید به این شبکه عظیم استعدادیابی پیوسته است.

مسابقات استعدادیابی پربیننده‌ترین برنامه‌های تلویزیونی در سطح جهان است و حتی برگزاری آنها در برخی کشورها به یک رویداد در سطح ملی تبدیل و بخشی از فرهنگ عمومی جامعه شده است.

برای مثال شبکه mbc با یک سرمایه‌گذاری کلان، نسخه عربی این رقابت‌ها را برگزار می‌کند. با آغاز فصل اول در سال ۲۰۱۱ اثرگذاری این رقابت‌ها در ۲۳ کشور عربی به حدی رسیده است که حتی تحولات دومینووار و تراژیک توجه افکار عمومی را از آن غافل نکرده است. با درک این موضوع که بسیاری از شهروندان عرب برای فرار از بحران‌های پیرامون از قبیل آشفتگی‌های داخلی، ظهور گروه‌های تروریستی و فراموشی آلام روحی و مشکلات ناشی از آن به دیدن این برنامه پناه آورده‌اند، واضح است مالکین سعودی این غول رسانه‌ای با اهداف سیاسی از تاثیرگذاری و نفوذ چهره‌های معروف بر جریان‌های فرهنگی- اجتماعی و توده‌های شهروندان از آن بهره برداری می‌کنند.

در سال ۲۰۱۳ و در فینال رقابت‌های عرب ایدل در حوزه استعدادهای موسیقی رکورد تماشای یک برنامه تلویزیونی در جهان عرب شکسته شد و میلیون‌ها نفر در خیابان‌ها رقابت پایانی را که به انتخاب هنرمند فلسطینی محمد عساف منجر شد مشاهده کردند. بعد از اعلام نتایج هزاران نفر در سرزمین‌های فلسطینی به خیابان‌ها ریخته و به شادی پرداختند. همچنین مشابه این مسابقات با عنوان «استعدادیابی پناهنده‌ها» برای آوارگان جنگ سوریه توسط سازمان ملل در کمپ‌های آوارگان برگزار شده است.

دیپلماسی فرهنگی در واقع تأمین منافع ملی با استفاده از ابزارهای فرهنگی است. نفوذ و اثرگذاری، دو هدف اصلی دیپلماسی است. پیشبرد منافع ملی با به‌کارگیری ابزار فرهنگی مهم‌ترین مکمل ابزارهای سیاسی، اقتصادی، نظامی و... است. امروزه حتی قوی‌ترین کشورها نیز ترجیح می‌دهند تا جایی که ممکن است از شیوه‌های فرهنگی برای تأمین منافع خود استفاده کنند.

فضای شبکه این فرصت را فراهم کرده که تصاویر ویدئویی استعدادهای شرکت‌کننده در این مسابقات از محبوبیت بالایی در شبکه‌های اجتماعی برخوردار شود. طبیعی است استعدادهای ایرانی نیز در سال‌های پیش‌رو قابلیت‌های بالایی در جلب توجه کاربران شبکه‌های مجازی در جهان را دارا است. با توجه به آغاز این مسابقات در ایران و روندی که به نظر می‌رسد در سال‌های آینده شدت بگیرد، اتخاذ استراتژی مناسب تولید، انتشار، توزیع و ترویج محتوا ضروری است و زمینه‌ای برای ارائه یک تصویر مناسب از برند ملی در حوزه عمومی مجازی و ارتقای قدرت نرم ایران خواهد شد.

لذا با توجه به این‌که خروجی رسانه‌ای این برنامه در قالب دیپلماسی فرهنگی می‌تواند به کار گرفته شود، در نظر داشتن موارد ذیل از سوی سیاستگذاران برنامه پیشنهاد می‌شود:

- میزانسن و دکور سری اول این مسابقات چندان نشانی از فرهنگ و هویت ایرانی ندارد و به سختی برای مخاطبان غیر ایرانی قابل تشخیص است!
- باید توجه داشت که ضمن ارائه یک فرم حرفه‌ای، نباید جنبه شوآف برنامه بر هدف آن که پشتیبانی از استعدادهای واقعی است، غلبه پیدا کند. طبیعی است غلبه فرم بر محتوا مانع معرفی استعدادها و بین‌المللی شدن برنامه خواهد شد.
- باید در فرآیند انتخاب استعدادها زمینه بروز خلاقیت و معرفی ظرفیت‌های کم نظیر هنرهای ایرانی فراهم شود و توجهات صرفا معطوف به کپی برداری از نسخه‌های خارجی نباشد.
- ضرورت دارد این مسابقات در مرحله اول به زبان‌های عربی و انگلیسی ترجمه و از شبکه‌های بین‌المللی صداوسیما منتشر شود. پس از آن با فنون و ابزارهای خلاقانه به دست علاقه‌مندان در شبکه‌های اجتماعی برسد.

درخواست خروج نیروهای آمریکایی از سوریه

روسیه و سوریه دیروز در بیانیه مشترکی خواستار خروج نیروهای آمریکایی از خاک سوریه شدند. در این بیانیه که از سوی وزارت دفاع روسیه منتشر شد، آمده است نیروهای روسیه و سوریه اتوبوس‌هایی را برای انتقال پناهجویان اردوگاه الرکبان و انتقال امن آنها از این اردوگاه برای شروع یک زندگی جدید آماده کرده‌اند. همچنین از آمریکا خواسته شد یگان‌های نظامی خود را که به شکل غیرقانونی در سوریه حضور دارند از خاک این کشور خارج کند./ ایرنا

واکنش نصرا... به دیدار بشار اسد با رهبر انقلاب

سید حسن نصرا...، دبیرکل حزب‌ا... لبنان ضمن استقبال از سفر اخیر بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه به ایران گفت: زمانی که تصویر امام خامنه‌ای و بشار اسد را دیدم اشک شوق ریختم. وی این جمله را در دیداری داخلی با هیات زنان حزب‌ا... به مناسبت ولادت حضرت فاطمه(س) بیان کرد./ میزان

عکس: رویترز

۲ جنگنده هندی و یک جنگنده پاکستانی سرنگون شدند
جنگ در آسمان کشمیر

علی باقری
بین‌الملل

هرچند «سوشما سوراج» وزیر خارجه هندوستان می‌گوید کشورش مایل به تشدید تنش‌ها با پاکستان نیست اما خبرهای روز گذشته حکایت از تشدید این تنش‌ها تا آستانه یک جنگ تمام عیار داشت؛ به‌گونه‌ای که رسانه‌ها از سقوط یک هواپیمای پاکستانی و دو هواپیمای هندی در کنار گلوله‌باران هوایی و خمپاره‌ای مناطق مرزی دو کشور خبر دادند. شبکه‌های مجازی نیز پر بود از تصاویر مربوط به اسارت یک خلبان هندی در خاک پاکستان. این خبرها همه نشان از آن داشت که جنگ هوایی دو قدرت اتمی شرق آسیا بر سر کشمیر تازه شروع شده است.

روز گذشته ارتش پاکستان اعلام کرد دو جنگنده هندی را در حریم هوایی خود در کشمیر ساقط کرده و یک خلبان را به اسارت گرفته است. از سوی دیگر هندوستان نیز ضمن تایید حملات هوایی پاکستان به بخش‌هایی ازخاک این کشور اعلام کرد یک جنگنده پاکستانی را سرنگون کرده است. آصف غفور، سخنگوی ارتش پاکستان درباره سرنگونی جنگنده هندی گفت، جنگنده‌های هند فقط چهار دقیقه داخل خاک پاکستان بودند و هنگام بازگشت چهار بمب به منطقه «بالاکوت» شلیک کردند که هیچ خسارتی به‌دنبال نداشت. وی همچنین حملات روز سه‌شنبه هند به کشمیر را زیر سوال برد و گفت: اگر جنگنده‌های هند شب‌نظامیان را هدف قرار می‌دادند باید اجساد آنها در محل پیدا می‌شد. دولت هند اعلام کرده بود روز سه‌شنبه با ۱۲ میراژ ۲۰۰۰ به منطقه بالاکوت حمله کرده و ۲۰۰ تا ۳۰۰ شب نظامی وابسته به گروه خودخوانده «جیش محمد» را به هلاکت رسانده است.

در کنار این حملات هوایی روز گذشته نیروهای مرزی دو کشور نیز حملاتی را ترتیب دادند. به گزارش فارس، نیروهای مرزی دو کشور از صبح دیروز آتش سنگینی را روی هم گشوده‌اند. براثر حملات توپخانه‌ای هند که بیشتر مناطق مسکونی مرز پاکستان را هدف قرار دادند چهار غیرنظامی کشته و ۱۱ نفر از مردم محلی زخمی شدند. توپخانه ارتش پاکستان نیز که در نقاط بلند به ویژه مرز سیاچن مستقر بود چند نقطه مختلف از کشمیر تحت کنترل هند را هدف قرار داد.

تنش تازه میان هند و پاکستان پس از آن آغاز شد که یک اتوبوس حامل نظامیان هندی در نزدیکی منطقه مورد مناقشه کشمیر هدف حمله انتحاری قرار گرفت و بیش از ۴۰ نفر از سرنشینان آن کشته شدند. دهلی‌نو، اسلام‌آباد را به پناه دادن به «تروریست‌ها»ی وابسته به گروه خودخوانده «جیش محمد» متهم کرد. این گروه طی اطلاعیه‌ای مسؤولیت این حمله انتحاری را برعهده گرفته بود. این حادثه تروریستی اختلافات دیرین بین هند و پاکستان بر سر منطقه کشمیر را یک بار دیگر زنده کرد.

تلاش برای کاهش تنش

روز گذشته سوشما سوراج، وزیر امور خارجه هند در حاشیه نشست سه‌جانبه هند، چین و روسیه (RIC) در شهر «اوجان» چین گفت: دهلی‌نو خواهان ادامه تنش با پاکستان نیست. وی اما از بمباران پایگاه‌های شب‌نظامیان «لشکر طیبه» و «جیش محمد» در پاکستان دفاع و اعلام کرد این حمله یک اقدام پیشگیرانه بود.

وزیر خارجه هند یک بار دیگر تأکید کرد حمله انتحاری به اتوبوس نظامیان هندی با حمایت پاکستان انجام شده است؛ ادعایی که مقامات پاکستانی آن را به شدت رد می‌کنند. تداوم تنش‌ها بین هند و پاکستان، موجب شد شاخص سهام بازار بورس بمبئی سقوط کرده و ارزش روپیه (واحد پول هند) به شدت کاهش یابد. در همین رابطه «لوکانگ» سخنگوی وزارت خارجه چین با اشاره به درگیری‌های دیروز، ضمن درخواست از هند و پاکستان برای «خویشتنداری» نشان دادن، از دو کشور خواست از اقدامات تنش‌زا و تشدید درگیری‌ها اجتناب کنند. تعدادی دیگر از کشورهای جهان نیز طی دو روز گذشته خواستار خویشتنداری طرفین و حل و فصل مناقشات از طریق مذاکره شدند. در این میان ف ذبیح... مجاهد، سخنگوی طالبان نیز با صدور بیانیه‌ای هشدار داد تداوم درگیری میان هند و پاکستان، روند مذاکرات صلح افغانستان را به چالش خواهد کشید. طالبان همچنین از دهلی خواست از فعالیت‌های نظامی علیه شب‌نظامیان مستقر در کشمیر تحت تسلط پاکستان انجام داد، پرهیز کند.

اختلافات بر سر کشمیر تاکنون سبب شده هند و پاکستان سه بار با یکدیگر وارد جنگی تمام عیار شوند. کشمیر منطقه‌ای در شمال غربی شبه‌جزیره هند است که از ایالت «جامو و کشمیر» تحت کنترل هند، ایالت «گلگت . بلتستان» و «کشمیر آزاد» تحت کنترل پاکستان و منطقه «اقصای» چین تحت کنترل جمهوری خلق چین تشکیل می‌شود. این منطقه تا پیش از استقلال پاکستان، امیرنشینی تحت‌الحمایه بریتانیا بود.

ضرب شست پاکستان

هرچند در روز نخست این درگیری‌ها، دولت هند توانسته بود با یک عملیات برق آسا و با مشارکت ۱۲ جنگنده میراژ ۲۰۰۰ خاک پاکستان را هدف قرار دهد، اما تحولات دیروز ضرب شست پاکستان را در برابر حملات هند به نمایش گذاشت. سرنگون کردن دو جنگنده هندی و به اسارت گرفتن یکی از خلبانان آنها دستاورد بزرگی برای نظامیان پاکستانی بود. این درحالی است که مقامات پاکستانی مدعی ضربات سنگین‌تری بر نظامیان هند هستند. برای مثال روز گذشته پلیس ایالت جامو و کشمیر اعلام کرد یک بالگرد مدل می ۱۷ نیروی هوایی هند نیز در منطقه بودگم سقوط کرده و بر اثر آن دو خلبانش کشته شدند. همچنین سخنگوی ارتش پاکستان از دستگیری سه خلبان هندی خبر داد که صحت این خبر نیز هنوز تایید نشده است.

منابع خبری غربی ضمن پوشش دادن به تحولات هند و پاکستان نوشتند دو کشور در آستانه جنگی تمام عیار قرار گرفته‌اند. روزنامه اکسپرس انگلیس به نقل از ادیتیا راج کائول، خبرنگار مقیم هند، نوشت: با تشدید تنش‌ها بین هند و پاکستان و با توجه به سابقه طولانی این نوع تنش‌ها طی چند دهه گذشته بین دو کشور، چند کشور جهان خواستار خویشتنداری طرفین و حل مسالمت‌آمیز مشکلات شده‌اند.

سوشما سوراج، وزیر خارجه هند در حاشیه نشست سه‌جانبه هند، چین و روسیه (RIC) در شهر اوجان چین گفت: دهلی‌نو خواهان ادامه تنش با پاکستان نیست

تحولات دیروز ضرب شست پاکستان را در برابر حملات هند به نمایش گذاشت سرنگون کردن دوجنگنده هندی و به اسارت گرفتن یکی از خلبانان آنها دستاورد بزرگی برای نظامیان پاکستانی بود

خبرهای کوتاه

بزرگ‌ترین رزمایش دریایی تاریخ ترکیه

ترکیه، بزرگ‌ترین رزمایش نیروی دریایی ارتش در تاریخ این کشور به نام رزمایش میهن آبی ۲۰۱۹ را دیروز با شرکت ۱۰۳ فروند کشتی همزمان در مناطق دریای سیاه، اژه و مدیترانه به صورت همزمان آغاز کرد. دریادار یانکی باغجی‌اوغلو، رئیس عملیات نیروی دریایی ارتش ترکیه در این رابطه گفت: رزمایش میهن آبی ۲۰۱۹ اولین مانور همزمان ترکیه در آب‌های مدیترانه، اژه و دریای سیاه خواهد بود. بزرگ‌ترین رزمایش دریایی تاریخ جمهوری ترکیه توسط تیم ۱۶۵ نفره فرماندهی می‌شود. وی هدف از اجرای این رزمایش را ارتقای سطح تدارکات واحد و تجهیزات دریایی ارتش ترکیه اعلام کرد. / مهر

دلیل کوتاهی سفر نتانیاهو به مسکو

به دنبال انتشار اخباری مبنی بر احتمال صدور حکم علیه نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در پرونده‌های فساد علیه او، بنیامین نتانیاهو سفرش به مسکو را کوتاه خواهد کرد. نتانیاهو، شامگاه روز سه شنبه عازم مسکو شد. در همین خصوص، روزنامه یدیعوت آحارونوت نوشت دادستان کل رژیم صهیونیستی برای انتشار حکم خود در خصوص اعلام جرم علیه نتانیاهو تصمیم خواهد گرفت. احتمال دارد این حکم هفته آینده و پیش از روز یکشنبه اعلام شود. نتانیاهو چهار پرونده فساد مالی دارد و در ماه‌های گذشته درباره این پرونده‌ها مورد بازجویی قرار گرفته است./ ایسنا

واکنش الحریری به تصمیم انگلیس علیه حزب‌ا...

نخست‌وزیر لبنان اعلام کرد، تصمیم انگلیس برای قرار دادن شاخه سیاسی حزب‌ا... در فهرست تروریستی، مربوط به لندن است نه بیروت.

سعد الحریری ادامه داد: موضوع مهم برای ما این است که به روابط میان ما و بریتانیا آسیبی وارد نشود، امیدواریم به لبنان مانند لبنان و ملتش نگاه شود و معتقدیم باید بهترین روابط را با همه داشته باشیم و این موضوعی اساسی برای آینده لبنان است.

جبران باسیل، وزیر خارجه لبنان نیز گفته است: تروریستی اعلام کردن (شاخه سیاسی) حزب‌ا... از سوی بریتانیا، تأثیر منفی بر لبنان ندارد./ العالم

آمریکا آماده حمله نظامی به ونزوئلا می‌شود

دبیر شورای امنیت ملی روسیه از آماده شدن آمریکا برای اقدام نظامی در ونزوئلا خبر داد. نیکلای پاتروشف افزود: از سر زورگویی و سلطه بر ملت ونزوئلا، آمریکا آماده جنگ علیه کشور مستقل می‌شود و مقدمات آن را از طریق اعزام نیروی نظامی به پورتوریکو و کلمبیا فراهم کرده است. آمریکا در واکنش به ناکامی در تحویل کمک‌های خود به اپوزیسیون ونزوئلا، چنین درخواستی را مطرح کرده است. از ماه میلادی گذشته و پس از آن‌که خوان گوایدو، رئیس کنگره ملی ونزوئلا با حمایت آمریکا، عنوان ریاست‌جمهوری را از مادورو غصب کرد، تحولات سیاسی این کشور وارد مرحله جدیدی شد./ مهر

مخالفت نمایندگان آمریکا با وضعیت فوق‌العاده ترامپ

همان‌طور که انتظار می‌رفت مجلس نمایندگان کنگره آمریکا که اکثریتشان را دموکرات‌ها تشکیل می‌دهند، در واکنش به اعلام وضعیت فوق‌العاده در مرز مکزیک از سوی دونالد ترامپ، رأی‌گیری کرده و با ۲۴۵ رأی موافق در برابر ۱۸۲ رأی مخالف به لغو این فرمان رئیس‌جمهور آمریکا رأی دادند. اکنون این مصوبه باید در مجلس سنا که اکثریت آن با جمهوریخواهان است، به رأی گذاشته شود. گفته می‌شود دموکرات‌ها برای پیروزی نهایی به جلب رأی چند جمهوریخواه نیاز دارند.

ترامپ گفته است چنین مصوبه‌ای را تحمل نخواهد کرد و در صورت لزوم، با استفاده از حق وتوی خود، آن را باطل خواهد کرد. در این صورت کنگره مجدد فرصت خواهد داشت تا مصوبه خود را دوباره به رأی بگذارد و برای شکستن وتوی ترامپ، به رأی موافق دست‌کم دو سوم اعضای دو مجلس نمایندگان و سنا نیاز دارد.

با این حال، دموکرات‌ها بر آنند با برجسته کردن اقدام خود این پیغام را ارسال کنند که آنها برای جلوگیری از فرمان ترامپ همه مراحل قانونی را طی کرده‌اند و همچنین از حق قانونی کنگره برای اختصاص بودجه دولت دفاع کنند.

ترامپ هفته گذشته گفته بود با استفاده از اختیارات قانونی خود در سایه اعلام وضعیت فوق‌العاده، حدود هشت میلیارد دلار از بودجه‌های دفاعی و مبارزه با مواد مخدر را صرف احداث دیواری در مرز مکزیک خواهد کرد. دموکرات‌ها و برخی جمهوریخواهان می‌گویند این کار دور زدن کنگره است؛ چراکه کنگره پیشتر این هشت میلیارد دلار را برای هزینه در ردیف‌های دیگر بودجه اختصاص داده و اکنون ترامپ با استناد به یک وضعیت اضطراری ساختگی قصد دست‌درازی به این منابع را دارد. ساخت دیوار حائل در مرزهای مکزیک، از شعارهای اصلی کارزار انتخاباتی ترامپ بود که او به هوادارانش وعده داده بود در صورت پیروزی، مکزیک را وادار به پرداخت هزینه‌های آن خواهد کرد. دولت فدرال آمریکا از ۲۲ دسامبر ۲۰۱۸ به دلیل عدم توافق کنگره با بودجه ۵/۷ میلیارد دلاری ترامپ برای ساخت دیوار در مرز مکزیک به مدت ۳۵ روز تعطیل شد.

ترامپ گفته است چنین مصوبه‌ای را تحمل نخواهد کرد و در صورت لزوم، با استفاده از حق وتوی خود، آن را باطل خواهد کرد

عراق، داعشی‌های خارجی را نمی‌پذیرد

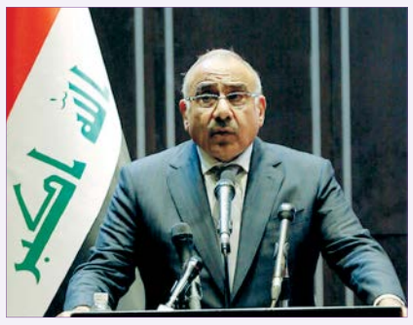

عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق در سخنانی اعلام کرد کشورش از داعشی‌های خارجی استقبال نخواهد کرد. به گزارش ایسنا، عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق در حاشیه کنفرانس مطبوعاتی هفتگی خود درباره اسیران داعشی به شبکه سومریه نیوز گفت: عراق حدود ۲۵۰ نفر از عراقی‌های داعشی را از سوریه تحویل گرفته است و انجام اقدامات لازم برای فراهم کردن زندان‌های متناسب برای آنها به عهده وزارت کشور و دیگر دستگاه‌های ذی‌ربط است. وی افزود: اما خانواده‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند. دسته نخست خانواده‌هایی هستند که تحت اجبار و محاصره داعش با این گروه تروریستی بودند، اما گروه دوم خانواده‌هایی هستند که با داعش همدست شدند و با هر کدام از این خانواده‌ها متناسب با وضعیت‌شان برخورد خواهد شد. نخست‌وزیر عراق در رابطه با داعشی‌های خارجی تحویل داده شده به عراق ازجمله چند فرانسوی نیز خاطرنشان کرد: با عناصر داعشی خارجی نیز متناسب با وضعیت‌شان برخورد می‌شود و عراق از داعشی‌های خارجی که کشورهای‌شان آنها را نمی‌پذیرند، استقبال نخواهد کرد. وی تصریح کرد: احتمال دارد عراق خانواده‌های داعشی غیرعراقی را از سوریه تحویل بگیرد که با آنها نیز بر همین منوال برخورد خواهد شد.

این درحالی است که برهم صالح رئیس‌جمهور عراق به‌تازگی گفته بود، ۱۳ داعشی فرانسوی که عراق از کردهای سوریه تحویل گرفته است به دلیل ارتکاب جنایت علیه ملت عراق، در همین کشور محاکمه خواهند شد. امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه گفته است در سال جاری میلادی سفری به عراق خواهد داشت.

به گزارش رویترز، چند روز پیش مقامات عراقی اعلام کردند کردهای مورد حمایت ائتلاف آمریکا در سوریه، بیش از ۲۸۰ نفر از نفرات بازداشت‌شده داعش را به دولت عراق تحویل داده‌اند. اینها تنها شمار اندکی از ده‌ها داعشی بازداشت‌شده طی روزهای اخیر گزارش شده است. گفته شده بود بیش از ۵۰۰ شبه‌نظامی عراقی وابسته به داعش نیز میان افراد بازداشت‌شده در سوریه هستند و دولت عراق می‌خواهد آنها را تحویل بگیرد.